

คู่มือรายงานภาวะการผลิต

พืชไร่และพืชสวน จาก เศรษฐกิจการเกษตรอาสา (ศกอ.)

จัดทำโดย สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 5 นครราชสีมา

ปรับปรุง : กรกฎาคม 2569

คำนำ

เอกสารคู่มือเล่มนี้เป็นการรวบรวมความรู้จากเอกสารโดยนำความรู้เหล่านั้นมาประมวลเป็นคู่มือเรื่อง “การกรอกข้อมูลรายงานภาวะพืชไร่และพืชสวน” ผู้รับผิดชอบได้ศึกษาแนวทางการกรอกข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้นโดยระบุถึงขั้นตอนและรายละเอียดของกระบวนการเพื่อให้การกรอกข้อมูลเป็นระบบและมีมาตรฐานเดียวกัน

ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารคู่มือเล่มนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้บริการและสร้างความเข้าใจในการกรอกข้อมูลรายงานภาวะพืชไร่และพืชสวนของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 5 นครราชสีมา

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 5

นครราชสีมา

สารบัญ

คำนิยามทั่วไป 3

ปีเพาะปลูก/ปี (ปีการผลิต) 3

เนื้อที่ 5

การรายงานภาวะการณ์ผลิต 6

เงื่อนไขในการรายงาน 6

รายงานเป็นรายเดือน 6

จัดทำอำเภอละ 2 พืช ต่อ 1 หมู่บ้าน หรือ 1 พืช ต่อ 2 หมู่บ้าน 6

รายงานข้อมูลเดือนละ 1 ครั้ง 6

สอบถามข้อมูลจากผู้รู้ หรือผู้นำในหมู่บ้าน 8

การกรอกข้อมูลในแบบรายงานในแอพราคา Farm+ 9

คู่มือการรายงานภาวะพืชไร่และพืชผัก

การสำรวจภาวะพืชไร่และพืชผักเพื่อนำข้อมูลสถานการณ์พืชไร่และพืชผักมาใช้ประกอบการวิเคราะห์ผลการพยากรณ์ และผลการสำรวจให้เป็นข้อมูลที่น่าเชื่อถือ และเป็นที่ยอมรับ ซึ่งในการสำรวจต้องสอบถามข้อมูลของทิศทางการเพิ่มขึ้น หรือลดลงของเนื้อที่เพาะปลูก/เนื้อที่ยืนต้น เนื้อที่เก็บเกี่ยว/เนื้อที่ให้ผล และผลผลิตต่อไร่ รวมทั้งเหตุผลและสภาพการผลิตต่าง ๆ

คำนิยามทั่วไป

1. ปีเพาะปลูก/ปี (ปีการผลิต)

หมายถึง ระยะเวลาในการดำเนินกิจกรรมการผลิตพืชในแต่ละปี

<u>โดยมีรายละเอียดดังนี้</u>

ลำดับ	ชื่อพืช	ปีเพาะปลูก	ความหมาย
1.1.	ข้าวนาปี	- ปีที่แล้ว 2567/68	เพาะปลูกตั้งแต่วันที่ 1 พ.ค. 67 ถึง 31 ต.ค. 67
		- ปีปัจจุบัน 2568/69	เพาะปลูกตั้งแต่วันที่ 1 พ.ค. 68 ถึง 31 ต.ค. 68
1.2.	ข้าวนาปรัง	- ปีที่แล้ว 2568	เพาะปลูกตั้งแต่วันที่ 1 พ.ย. 67 ถึง 30 เม.ย. 68
		- ปีปัจจุบัน 2569	เพาะปลูกตั้งแต่วันที่ 1 พ.ย. 68 ถึง 30 เม.ย. 69
1.3.	ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์		
	<u>รุ่น 1</u>	- ปีที่แล้ว 2567/68	เพาะปลูกตั้งแต่วันที่ 1 มี.ค. 67 ถึง 31 ต.ค. 67
		- ปีปัจจุบัน 2568/69	เพาะปลูกตั้งแต่วันที่ 1 มี.ค. 68 ถึง 31 ต.ค. 68
	<u>รุ่น 2</u>	- ปีที่แล้ว 2567/68	เพาะปลูกตั้งแต่วันที่ 1 พ.ย. 67 ถึง 28 ก.พ. 68
		- ปีปัจจุบัน 2568/69	เพาะปลูกตั้งแต่วันที่ 1 พ.ย. 68 ถึง 28 ก.พ. 69

ลำดับ	ชื่อพืช	ปีเพาะปลูก	ความหมาย
1.4.	ถั่วเหลือง (ผลผลิตถั่วเหลืองไม่รวมถึงการขายเพื่อบริโภคสดที่เรียกว่า *“ถั่วแระ”*)		
	รุ่น 1	- ปีที่แล้ว 2567/68	เพาะปลูกตั้งแต่วันที่ 1 พ.ค. 67 ถึง 31 ต.ค. 67
		- ปีปัจจุบัน 2568/69	เพาะปลูกตั้งแต่วันที่ 1 พ.ค. 68 ถึง 31 ต.ค. 68
	รุ่น 2	- ปีที่แล้ว 2567/68	เพาะปลูกตั้งแต่วันที่ 1 พ.ย. 67 ถึง 30 เม.ย. 68
		- ปีปัจจุบัน 2568/69	เพาะปลูกตั้งแต่วันที่ 1 พ.ย. 68 ถึง 30 เม.ย. 69
1.5.	มันสำปะหลังโรงงาน	- ปีที่แล้ว 2568	โรงงานที่เก็บผลผลิตระหว่างวันที่ 1 ต.ค. 67 ถึง 30 ก.ย. 68
		- ปีปัจจุบัน 2569	โรงงานที่เก็บผลผลิตระหว่างวันที่ 1 ต.ค. 68 ถึง 30 ก.ย. 69
1.6.	สับปะรดโรงงาน เน้นถามให้ชัดเจนว่าเป็นสับปะรดที่ตัดได้ในปี 2569 และเป็นพันธุ์ปัตตาเวียเท่านั้น	- ปีที่แล้ว 2568	โรงงานที่เก็บผลผลิตระหว่างวันที่ 1 ม.ค. 68 ถึง 31 ธ.ค. 68
		- ปีปัจจุบัน 2569	โรงงานที่เก็บผลผลิตระหว่างวันที่ 1 ม.ค. 69 ถึง 31 ธ.ค. 69
1.7.	ไม้ผล (ลิ้นจี่, ลำไย,เงาะ, ทุเรียน, มังคุด และ ลองกอง) และไม้ยืนต้น (ยางพารา, ปาล์มน้ำมัน) *ผลผลิตก็จะเป็นผลผลิตที่เก็บได้ในรอบปีนั้น ๆ ระหว่างวันที่ 1 ม.ค. ถึง 31 ธ.ค.	- ปีที่แล้ว 2568	ที่ยืนต้นหรือปลูกใหม่ระหว่างวันที่ 1 ม.ค. 68 ถึง 31 ธ.ค. 68
		- ปีปัจจุบัน 2569	ที่ยืนต้นหรือปลูกใหม่ระหว่างวันที่ 1 ม.ค. 69 ถึง 31 ธ.ค. 69

ลำดับ	ชื่อพืช	ปีเพาะปลูก	ความหมาย
1.8.	กาแฟ (ผลผลิตกาแฟ อยู่ในรูปของ “สารกาแฟ”) * ผลผลิตก็จะเป็นผลผลิตที่เก็บได้ในรอบปีนั้น ๆ ระหว่าง วันที่ 1 ต.ค. ถึง 30 ก.ย.	- ปีที่แล้ว 2568	ที่ยืนต้นหรือปลูกใหม่ระหว่างวันที่ 1 ต.ค. 68 ถึง 30 ก.ย. 69
		- ปีปัจจุบัน 2569	ที่ยืนต้นหรือปลูกใหม่ระหว่างวันที่ 1 ต.ค. 68 ถึง 30 ก.ย. 69
1.9.	กระเทียม, หอมแดง, หอมหัวใหญ่ และมันฝรั่ง	- ปีที่แล้ว 2567/68	ที่เพาะปลูกระหว่างวันที่ 1 พ.ค. 67 ถึง 30 เม.ย. 68
		- ปีปัจจุบัน 2568/69	ที่เพาะปลูกระหว่างวันที่ 1 พ.ค. 68 ถึง 30 เม.ย. 69

2. เนื้อที่

หมายถึง เนื้อที่ในการดำเนินกิจกรรมการผลิตพืช โดยมีรายละเอียดดังนี้

ลำดับ	ประเภทเนื้อที่	ความหมาย
2.1.	เนื้อที่เพาะปลูก	เนื้อที่ที่ทำการเพาะปลูกพืชของปีเพาะปลูกนั้น ทั้งนี้ไม่รวมเนื้อที่ที่ไม่สามารถเพาะปลูกได้ในบริเวณเดียวกันขนาดตั้งแต่ 25 ตารางวาขึ้นไป หรือหลายบริเวณรวมกันตั้งแต่ 50 ตารางวาขึ้นไป
2.2.	เนื้อที่เก็บเกี่ยว	เนื้อที่พืชไร่ที่เก็บเกี่ยวได้ ทั้งนี้ไม่รวมเนื้อที่ที่ปล่อยทิ้งผลผลิตไว้ ไม่ว่าด้วยสาเหตุใดก็ตาม เช่น เนื้อที่ปลูกสับปะรดโรงงาน = 20 ไร่ เก็บเกี่ยวผลผลิต 5 ไร่ อีก 15 ไร่ ปล่อยผลผลิตทิ้งคาไร่ ไม่ได้ทำการเก็บเกี่ยว เนื่องจากราคาสับปะรดที่ขายได้ไม่คุ้มกับค่าลงทุนเก็บเกี่ยวและขนไปขาย สรุปเนื้อที่เก็บเกี่ยวของสับปะรดจะเท่ากับ 5 ไร่
2.3.	เนื้อที่เสียหายสิ้นเชิง	เนื้อที่เพาะปลูกที่ไม่สามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้ หรือได้ผลผลิตไม่เกินร้อยละ 10 ของผลผลิตที่เคยได้รับในปีปกติ โดยเนื้อที่เสียหายในบริเวณเดียวกันขนาดตั้งแต่ 25 ตารางวาขึ้นไป หรือหลายบริเวณรวมกันตั้งแต่ 50 ตารางวาขึ้นไป
2.4.	เนื้อที่ยืนต้น	เนื้อที่ไม้ผลไม้ยืนต้น ที่ยืนต้นอยู่ทั้งหมด ณ วันที่ 1 มกราคมของปีการผลิต ทั้งต้นที่ให้ผลผลิตและต้นที่ยังไม่ให้ผลผลิต

ลำดับ	ประเภทเนื้อที่	ความหมาย
2.5.	เนื้อที่ให้ผลผลิต	เนื้อที่ไม้ผลไม้ยืนต้น ที่ให้ผลผลิตในรอบปี รวมทั้งที่เคยให้ผลผลิตมาแล้วแต่ปีนี้ไม่ได้ให้ผลผลิต
2.6.	เนื้อที่เริ่มให้ผลผลิตได้	เนื้อที่ไม้ผลไม้ยืนต้นที่ให้ผลผลิต เป็นปีแรก ของปีนั้น
2.7.	เนื้อที่โค่นทิ้ง	เนื้อที่ที่เกษตรกรตัดโค่นทิ้ง รวมทั้งเนื้อที่เสียหายจากภัยธรรมชาติ เช่น เนื้อที่เสียหายจากไฟป่า เนื้อที่เสียหายจากลมพายุ เป็นต้น

การรายงานภาวะการผลิต

1. เงื่อนไขในการรายงาน

1.1 จัดทำอำเภอละ 2 พืช ต่อ 1 หมู่บ้าน หรือ 1 พืช ต่อ 2 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่บ้านที่ ศกอ. อาศัยอยู่ หากหมู่บ้านนั้นไม่มีการปลูกพืชสามารถสำรวจ หมู่บ้านใดก็ได้ที่ ศกอ. สามารถสอบถามข้อมูลได้ในอำเภอนั้นๆ

1.2 รายงานข้อมูลเดือนละ 1 ครั้ง โดยให้ ศกอ.เลือกสินค้าที่รายงานจากพืชเศรษฐกิจหลักที่ศูนย์สารสนเทศการเกษตรดำเนินการพยากรณ์รายไตรมาส ได้แก่ พืชไร่ พืชผัก ไม้ผล และไม้ยืนต้น เป็นต้น

ภาพที่ 1 ตัวอย่างชนิดพืชที่ ศกอ. รายงานภาวการณ์ผลิต

และการรายงานแต่ละเดือนสามารถเปลี่ยนสินค้าไปตามช่วงฤดูกาลปลูก หรือฤดูกาลเก็บเกี่ยวได้

- ข้าวหรือพืชไร่ ควรมีเนื้อที่เพาะปลูกอย่างน้อย 100 ไร่ในหมู่นั้น
- ไม้ผลไม้ยืนต้น ควรมีเนื้อที่ยืนต้นอย่างน้อย 50 ไร่ในหมู่นั้น

** สำหรับพืชที่มีเนื้อที่ปลูก*น้อยกว่าที่กำหนด แต่หากมีการปลูก* และ ศกอ. สามารถรายงานภาวะได้ก็สามารถเลือกรายงานได้ ได้แก่ ถั่วเหลือง, กาแฟ, กระเทียม, หอมแดง, หอมหัวใหญ่, มันฝรั่ง, ทุเรียน, มังคุด, เงาะ, ลองกอง, ลำไย, และลิ้นจี่

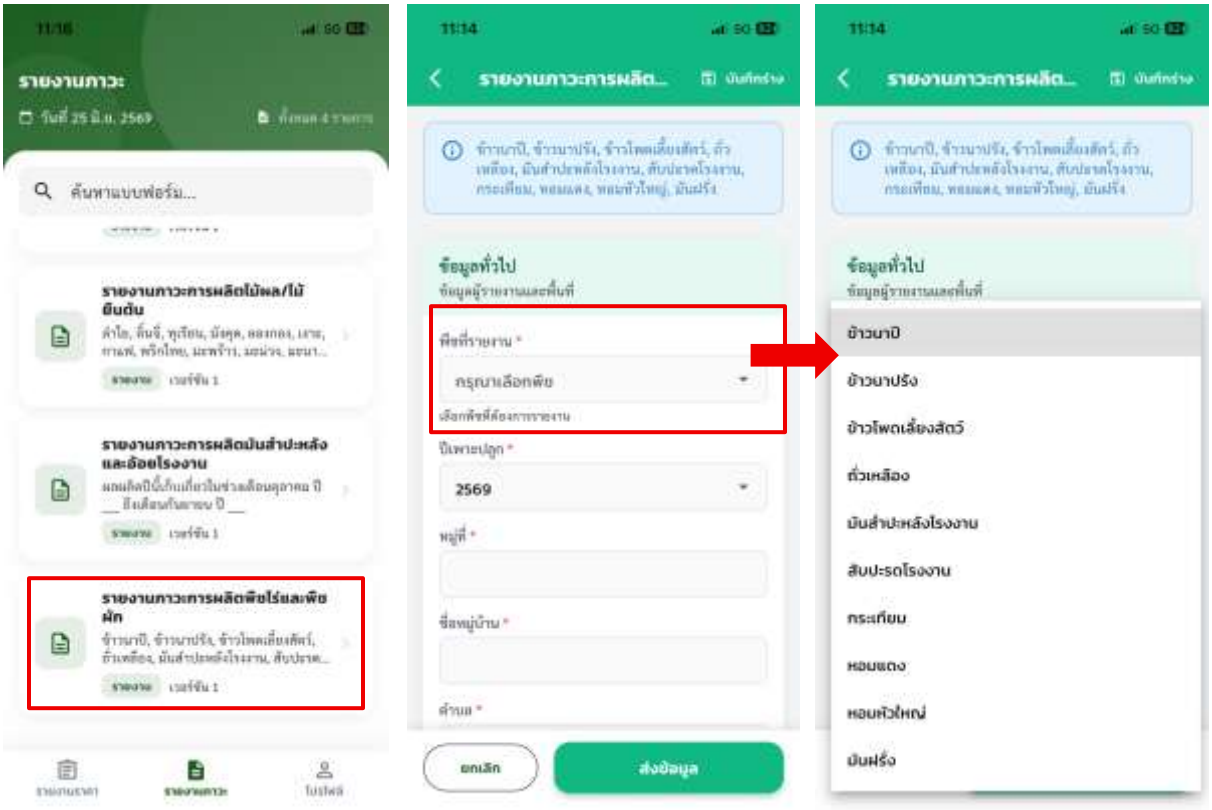
1.3 สอบถามข้อมูลจากผู้รู้ หรือผู้นำในหมู่บ้าน

ซึ่งเป็นผู้ทราบภาพรวมการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่เพาะปลูกพื้นที่ เก็บเกี่ยวและ ผลผลิตต่อไร่ เช่น ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำชุมชน ผู้นำเกษตรกร ผู้นำสหกรณ์ เป็นต้น

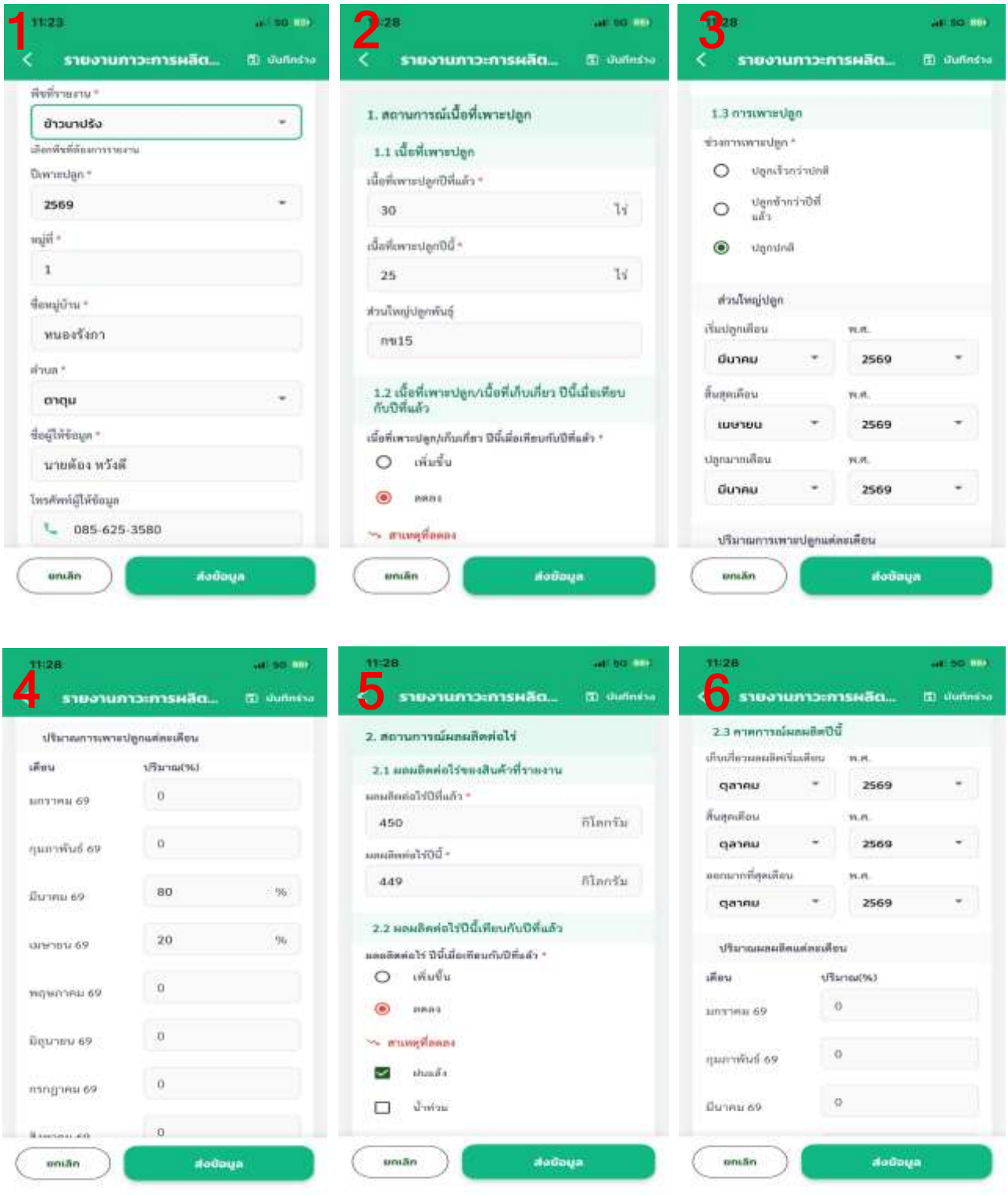
วิธีการกรอกข้อมูลในแบบรายงานในแอพราคา Farm Plus

แบบรายงานภาวะการผลิตพืชไร่และพืชผัก

เลือกชนิดพืชที่ต้องการรายงาน ดังรูป

ตัวอย่างการกรอกรายละเอียด

ตัวอย่างการกรอกรายละเอียด (ต่อ)

เมื่อเลือกเสร็จแล้ว ให้กดปุ่มส่งข้อมูล